

mist s svojo radičevsko-hrvatsko pobarvano pisavo hoče pripravljati nadvlado Hrvatov nad Slovenci. Ali ima »Avtonomist« Slovence res za tako kratkovidne, da ne bi jasno spoznali tega-le: Če kak list tako povečuje Radiča, priporoča njegovo politiko, hvali Hrvate zaradi njihove abstinence, kakor je to delal »Avtonomist«, ali ni potem čisto jasno vsakemu otroku, da dela tak list propagando za Radičevo stranko med Slovenci, za zmago hrvatskega nad Slovenci, da hoče kratkomalo spraviti Slovence izpod srbskega pod hrvatski klobuk, pod Radičevo komando? Kako resničen je bil ta naš očitek priča najbolj dopis, ki ga je »Avtonomist« objavil leta 1922 in ki ga priobčuje zopet v predzadnji številki. V tem dopisu se pravi: »Radič se s svojimi poslanci dobro drži. Hrvati že utegnejo kaj dobiti z leti, ker jim ni za dnevnice. Mi Slovenci bomo pa figo dobili; če bomo pa kaj dobili, bomo dobili le s pomočjo Hrvatov. Hrvati so res občudovanja vredni fantje. Mi Slovenci ne bomo nič dobili, dokler ne bomo imeli junaške in korajžne republiške stranke, kakor jo imajo Hrvati.« — No, danes vidimo, kdo je bolj občudovanja vreden in kdo se je boljše držal v politiki: ali Slovenci, organizirani po veliki večini v Slovenski ljudski stranki, ki so bili ves čas za aktivno politiko v parlamentu, ali pa hrvatski Radičevci, ki danes preklinjajo svojo abstenenčno politiko, ki so jo še pred Radičevim odhodom v London blagoslovljali. — Zgoraj navedeni dopis, ki se ga »Avtonomist« še zdaj ni sramoval objaviti, pa kaže tudi, kako prav smo imeli, ko smo zadnjič zapisali, da je »Avtonomist« slovenski list — bil.

Kmetijska dela v mesecu marcu

Doma na dvorišču in pri živini.

Marec je tisti mesec, ko beži zadušljiva zima pred osvežujočo pomladjo. Ko je nastalo toplejše vreme in se začel taliti sneg, je paziti, da snežnica ne priteka v žitne šrambe in podsigne s gomolji in korenstvom. Kako dobrodejna je moč solčnih žarkov za ubogi človeški rod na svetu, se niti približno ne da preceniti. Odprimo torej vrata na stečaj zlasti pomladnim solčnim žarkom, da pokončajo s svojim ostrim sevom razne škodljive glivice, ki so se naselile tekom zime v naših stanovanjih. Otroke varujmo pred prehladom na livadah, ker je zemlja v marcu še premrzla za prosto tekanje. Cestno ter drugo blato spravimo na kupe ter zvozimo na polje.

Ob lepem vremenu spuščajmo živino čim več na tekalnice, da se razgiblje, kar prija zdravju živine. V tem času začnejo živali menjati svojo dlako. Zato jih je krmiti izdatno, ker so za tvorbo dlake potrebne redilne snovi prav tako, kakor za mleko in meso. Na pašnike še živine nikakor ne gonimo, ker je objedanje prvih travnih klic za poznejšo rast trave zelo škodljivo.

Ce v pustu solnce kaže svojo moč,
Prav rada mrzla je Velika noč.
In zemlja malo bo poleti pila,
Če marca preveč vlage je dobila.

V vinogradu.

V prvi polovici marca se dovršuje rez vinske trte. Pozna rez slabi vinski trto s tem, da se izceja trtni sok na sveži rezni ploskvi. To izcejanje utegne imeti posledico, da ostanejo najbližja očesa zaprta in ne poženejo. Ko se je zemlja nekoliko osušila, začnemo s prvo kopjo. Ob tej priliki moremo gnojiti s hlevskim gnojem ali z umetnimi gnojili, ako tega nismo opravili že v jeseni. Vezemo locne in zabijamo kolje, ki naj bo vsaj 2 metra

mete. Vsled prerane smrti inž. Švigelja († 10. maja 1923), suplenta srednje kmetijske šole v Mariboru, ki je bil na vinarski in sadjarski šoli pravzaprav pomožni učitelj, in zbog dolgotrajne bolezni strokovnega učitelja Priola sta bila zavodu v tekočem šolskem letu 1923-24. začasno dodeljena strokovna učitelja Lap s kmetijske šole na Grmu v Novem mestu za sadjarstvo z uporabo sadja in vrtinarstvo ter okrajni ekonom Wernig iz Slovenjgradca za živinorejo in mlekarstvo na obeh šolah, nanovo pa je bil imenovan inž. Zupanič, ki uči vinarstvo, kemijo z agrikulturno kemijo, vinsko kemijo z vajami, telovadbo ter splošno obrazovanje in konverzatorij. Vsa praktična dela pa vodijo in neposredno nadzirajo demonstratorji, odnosno instruktorji, ki jih je — všteti oskrbnika — pet. Stalni pisarniški moči sta dve (knjigovodja in pisarniška pomočnica).

Da izpolnjuje vinarska in sadjarska šola v Mariboru svoje naloge slej kot prej tako častno, je za sluga vseh, ki na njej vzgledno delujejo, po geslu našega Simona Gregorčiča:

«Ne samo, kar velela mu stan,
Kar more, to mož je storiti dolžan!»

Splošni pogoji za sprejem učencev.

Šolsko leto začenja sredi septembra in končuje koncem julija prihodnjega leta. Ob sklepu vsakega polletja (semestra) sprejmejo učenci šolska spričevala. Učenci drugega letnika pristopajo pred izstopom iz zavoda k sklepnim izpitom iz strokovnih predmetov, na kar se jim izroča glavno spričevalo, ki ocenjuje tudi njih vedenje, pridnost pri pouku ter pridnost in spretnost pri delu.

dolgo, da moremo poletne mladike brez škode za razvoj trsa privezovati nanj. Režemo ključke od ameriške trte na dolžost 40—45 cm ter jih položimo do časa uporabe v zemljo na ne prevlažnem in ne presušenem prostoru vinogreda. Tla, ki so bila v jeseni rigolana, je poravnati in nakoliti. Ako niso tla premrzla in premokra, se more začeti s sajenjem enoletnih ali dveletnih cepljenk. Pri sajenju je trte 2 cm visoko zasipati s peskom ali rahlo zemljo, ker bi se sicer utegnile pripetiti, da bi se posušile.

V sadonosniku.

Mesec marec je čas pred rastno dobo (vegetacijo), ko imamo v sadovnjaku navadno največ dela. Vršimo snaženje sadnega drevja, dokler ne začne poganjati. Lepo osnaženo sadno drevje je najlepše spričevalo vsakega sadjarja. Dokler bomo opazovali zanikernost in malomarnost v tem oziru, se ni nadejati znatnega napredka v sadjarstvu. Kakor je sramotno za vsakega poljedelca, ki pušči rasti plevel na polju, ravnotako nespametno je, ako trpi sadjar zanemarjeno drevje v svojem sadovnjaku. — Glede snaženja sadnega drevja, kakor važnih sadjarskih opravil sploh, je treba, da se posestniki sadnega drevja, ki niso strokovnjaki, dajo podučiti od večjih sadjarjev. Koliko nedostatkov se vrši ravno v tem oziru dan na dan, se ne da povedati. Prav velikokrat vidimo napake pri žaganju vej. Širclji po drevju so znamenje zanikernega in nevesčega sadjarja. Debelim vejam prizanašajmo in skušajmo kako drugače razredčiti vejevje. Z žaganjem debelih vej prizadenemo drevesu ogromne izgube hranilnih snovi, ki so bile potrebne za prirast in povzročimo velike rane, ki jih staro drevo le težko zaceli. Takšne veje bi morali odstraniti že v mladosti, ko so bile še šibke in po svojem obsegu neznatne. Vejo odžagamo tako, da izpade rana kolikor mogoče majhna. Žagati torej ne smemo posev, temveč z rasto vej v navpični smeri. Rane na mladem drevju, ki niso večje od 5 cm v premeru, zacelijo navadno same ob sebi, ako smo jih obrezali gladko na rezni ploskvi. Takšnih ran ni treba zamazati. Večje rane, zlasti na starem drevju, pa je treba na vsak način prevleči s cepilno smolo ali katanom, da jih obvarujemo pred gnilobo. Votline v starem drevju izstrgajmo s kakšnim strgalnikom ter zadelažmo s cementom. Mlado drevje, ki smo ga vsadili pred par leti na stalen prostor, je pregledati ter po potrebi obrezati. V mrzlejših legah moremo vršiti obrezovanje do konca meseca, v toplejših pa je dokončati to delo v prvi polovici marca. Ako smo drevo pravilno obrezovali v mladosti, ne bo treba žagati debelih vej v svrhu razredčenja v starosti.

Tu in tam opazimo, da gredo mlada drevesa dokaj hitro kvišku, dočim ostajajo debela šibka ter kažejo gladko napeto kožo. Na takšnem drevju je treba debelitev debela s primernimi zarezami v skorjo pospešiti. To storimo, ako prerežemo z ostrim nožem kožo na deblu v eni črti od vrha do tal in sicer na dveh nasprotnih straneh. Paziti moramo pri tem poslu, da prerežemo samo kožo in ne ranimo lesa.

Ce najdemo krepko rastoče drevje, ki ne rodi, storimo najbolje, ako ga precepimo s primerno sorto. V tem slučaju cepimo v razkol ali pa v zarezo. V marcu je tudi najprimernejši čas za saditev sadnega drevja. Kdor je pripravil jame in kole za saditev sadnega drevja. Kdor je sedaj hitro in dobro izvršil. O sajenju sadnega drevja bomo spregovorili podrobneje na drugem mestu.

V drevesnici cepimo divjake pri tleh ali pa v vrhu. Okulante prirežimo na čepe, ako tega nismo storili že meseca februarja. V jeseni zrigolani svet za nov drevesnični letnik zasadimo z divjak, ki jih bomo avgusta očesali na mestu.

Pogoji za sprejem učencev se uradno objavljajo navadno meseca junija ali julija vsakega leta v raznih strokovnih in drugih listih ter se glasé približno tako le:

Na državni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru prične novo šolsko leto dne . . . septembra t. l. Šola je dvoletna. Z njo je v zvezi internat za gojence. Zavod ima predvsem namen, da izobrazuje kmetske sinove, ki ostanejo po končani kmetijski šoli doma na kmetijskem gospodarstvu. Taki imajo pri sprejemu prednost. Kolkovane, lastnoročno, na celo polo pisane prošnje (kolek sedaj 25 dinarjev) za sprejem je pošiljati ravnateljstvu drž. vinarske in sadjarske šole v Mariboru do . . . julija t. l.; prošnji se morajo priložiti: 1. krstni list; 2. domovnica; 3. odpustnica, odnosno zadnje šolsko spričevalo; 4. spričevalo o navedenosti pri onih prošnicah, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole; 5. izjava staršev, odnosno varuha, s katero se zavežejo plačevati stroške šolanja; 6. obvezna izjava staršev ali varuha, ki reflektirajo na državni ali kak drug stipendij iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju pa povrnejo zavodu sprejete zneske podpore iz javnih sredstev; prav tako, ako učenec samovoljno predčasno ostavi zavod; stipendist, ki nepovoljno napreduje, izgubi stipendijo. Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let ter barem z dobrim uspehom dovršena ljudska šola. Sprejemajo se pridni, dovolj nadarjeni, zdravi kmetski sinovi, ki ostanejo po končani šoli doma. Sprejme se tudi nekaj eksternistov (izven zavoda stanujočih učencev). O sprejemu v šolo odloča tudi uspeh sprejemnega izpita iz slovenščine (ali srbohrvaščine) in računstva, katerega so oproščeni samo absolventi meščanske ali kake nižje srednje šole. Ob vstopu v zavod se mladeniči preiščejo po zdravniku

Na polju in travnikih.

Na njivah je prvi posel, da prebrnemo vso jesensko oranje. Kar ni bilo preorano pred zimo, preorjimo sedaj v pomladi, čim to vreme dopušča. Ko se je zemlja nekoliko scedila in osušila, je sejati oves, letni ali jari ječmen, jaro pšenico, grašico in bob. Te setve so navadno boljše, čim ranije se posejajo. Za tem je pripravljati zemljo za koruzo in za krompir. Pri tem je potrebna brana bolj nego plug, ker je v pomladi več branati, nego orati. Veliko večjo korist imamo namreč, ako v jeseni globoko preorjemo, v pomladi pa dobro prebrnemo, kakor če v pomladi gnojimo in orjemo. Ozimino je, kakor smo že povedali za mesec februar, prebrnati ali prevlajati, da pretgamo prsteno skorjo in onemogočimo pristop zraka do korenin.

Na travnikih se poslužimo sedaj travniške brane v polnem obsegu. Njeni premakljivi zobje naj okopajo vso travniško ozemlje kar najtemeljiteje ter naj iztrgajo tudi mahovino in nadležni plevel, ki duši travo.

Na vrtu.

Ker so vsled hude zime v preteklem mesecu zgodnja pomladanska dela morala izostati, veljajo že takrat navedena vrtnarska opravila tudi za mesec marc. Na prisojenih mestih sejemo v prvi polovici mesec grah, peteršilj, mrkev, zeler, salato, rano zelje in ohrovt. Koncem marca moremo sejati pozno zelje, karfiol, paradižnike, patležan (Eierfrucht) in papriko. Grah more biti izpostavljen brez škode še 4 stopinjam C mraza, dočim fižolu škodujejo že hladne noči. Vrtno zemljo ob priliki kopati in gnojiti. Vrtnece odkriti in obrezati.

V kleti.

Zapolnjujmo vino v sodih z vinom enake kvalitete in zračimo kleti ob toplih dneh. Prazne sode zveplajmo redno vsakih 6—8 tednov, pri čemer se poslužujemo zažveplalnikov, ako ne uporabljamo tankih azbestnih žvepljenih trakov, pri kojih žveplo pri gorenju ne odpada. Z drugim pretakanjem vina čakajmo še najmanj do srede aprila, ko se začne kletna toplota znatno spreminjati. Pregosto pretakanje vina slabi, ker mu jemlje preveč alkohola in dišečin, od katerih je odvisna vrednost vina v prav veliki meri. Zategadelj imajo vinske trgovine, ki vina ob nezadostni množini primerne posode prelivajo čestokrat iz sode v sod, navadno slabše kvalitete, nego vinski producenti. Iz tega je tudi umevno, zakaj so stara vina, četudi drugače brezhibna, glede alkohola revnejša, kakor so bila v svoji mladosti. Ako nam je vino po prvem pretakanju porjavelo, ga čistimo z želatino ali rastlinskim ogljem (eponitom, enokarbonom). Da se napaka ne ponovi, mu dodamo obenem 3—5 g natrijevega bisulfitna na 1 hl.

V čebelnjaku.

Čim nastane toplo vreme in se vzdigne temperatura v senci na + 8° C, se čebelnice podajo v naravo, da se očistijo. Da solčni žarki prezgodaj ne zvabijo čebel na plan, je treba žrela panjev obsenčiti, kajti v mrzlem zunanem zraku pod + 7° C bi čebele otrpnile in umrle. Čebele, ki se zvečer, ko so se vrnile iz trebljenja v panj, dolgo časa ne morejo umiriti, ali ki tekajo nemirno po bradici, so najbrž brez matice. Če nimamo matice v rezervi, bode treba misliti na združenje, ko bode kazal toplotomer nad + 8° C. Ponajveč odletajo in umirajo na prostem bolehe ali ostarele čebele. Zato nas naj ne vznemirja, ako najdemo pred panji ali na dnu panja nekaj deset mrtvecev. Je to pač naravni pojav normalnega izumiranja, če pomislimo, da v času napornega dela žive čebele delavke k večjemu dva meseca. Ob lepem

zavoda; ako njih zdravstveno stanje ni dovoljno, se odklonijo. Oskrbnina znaša do preklica mesečno . . . dinarjev. Plačuje se vnaprej v dveh enakih polletnih obrokih. Izključenim in samovoljno izstopivšim učencem se vnaprej plačana oskrbnina ne vrne. Pridnim sinovom ubožnih posestnikov se po možnosti dovolijo popolnoma ali do polovice prosta drž. mesta v internatu. V tem slučaju je treba podpreti prošnjo z uradno (od občinskega in davčnega urada) potrjenim ubožnim spričevalom ali izkazom premoženja z navedbo družinskih in gospodarskih razmer, predpisanih davkov itd. Podrobnejša pojasnila daje ravnateljstvo državne vinarske in sadjarske šole v Mariboru. Prošnje za sprejem se rešujejo pismeno.

Razen navedenih pogojev za sprejem je pomniti še sledeče:

V zavodu stanujoči učenec (internist) mora s seboj prinesiti najmanj 4 srajce, 2 spalni srajci, 4 spodnje hlače, 4 pare nogavic, 6 žepnih robcev, 4 obrisače, 1 glavnik, po 1 krtačo za obleko in obuvalo, potrebščine za krpanje obleke, po 1 popolno letno in zimsko obleko za delavnik in praznik, moški predpasnik, 2 para dobrega obuvala (z gladkimi podplati ali kvečjemu nabiti z gladkimi žrebliji), 4 posteljne rjuhe, po 1 letno in zimsko odejo, 1 zglatnik z dvema prevlekama. Trsne škarje, vrtnarski in cepilni nož ter ročni brusni kamen, kakor vse za pouk potrebne knjige in druge šolske potrebščine se nabavljajo po posebnih ustnih navodilih po možnosti skupno. Perilo mora biti zaznamovano vsaj z začetnima črkama lastnikovega imena in s številko, katero pa naznani ravnateljstvo šole ob sprejemu v šolo. Perilo se pere v zavodu.

(Dalje prihodnjič).

vremenu odstranimo mrtve in mel z grebljico, ali pa izvlečemo in očistimo oljnato lepenko, če smo jo pri vzmljenju dali na dno panja. Mrtve čebele pregledajmo vsikdar pazno, dali se med njimi ne nahaja morda tudi matice. Če imajo čebele malo ali celo nič obnožine, naj se natrosi na sat s trotoviskimi celicami pristna pšenična, ržena, bobova ali grahova moka in naj se postavi pred čebelnjak, da se morejo čebele poslužiti tega surrogata za prehranjevanje zalege. Če primanjkuje medu, naj se čebele v toplih dneh krmijo s toplo sladkorno raztopino, oziroma z razredčenim medom, v mrzlih dneh pa s pokladanjem kandira v koščkih. Če b čebele trpele žejo, kar se spozna po debelih zrnih strjenega medu v melu, se v mrzlih dneh, ko čebele ne morejo izletati, lahko napoji čista gobica in potisne do gnezda. V toplem času pa naj se postavi pred čebelnjak koritce z vodo, na kateri naj plavajo deščice, da bi čebele ne utonile.

V marcu kmetško delo se začena

V vinogradu, v vrtu in na njivi;

Solnce nad naravo se razpenja,

Svet v pomladni se budi milini.

Vekoslav Stampar, ekonom, Ptuj.

Preglejte volilne imenike in reklamirajte!

Volitve so blizu! Občinske že najbrž aprila ali maja, narodnoskupščinske pa gotovo tudi v kratkem. Kdo bo smel tedaj voliti? Samo tisti, ki so vpisani v volilne imenike! Župani so morali do konca januarja spisati vse letošnje volilce v poseben seznam — volilni imenik. Začetkom februarja so morali ta imenik poslati okrožni sodnji v potrdilo. Koncem februarja jim je sodnja potrjena imenike vrnila in županstva so morala takoj volilne imenike razgrniti v občinski pisarni, da jih vsakdo lahko pregleda. Ko župan volilne imenike razgrne, mora to razglasiti. Razglasiti pa mora s pismeno objavo na občinskem uradu, po kmetijskih občinah poleg tega še z razglasom pri cerkvi. V razglasu mora izrečno povedati, da bodo smeli letos voliti samo tisti, ki so vpisani v letošnji volilni imenik. Volilni imenik mora ostati skozi celo leto razgrnjen. Izjema je le za časa volitev.

Pri vsakem županstvu so razgrnjeni dvojni volilni imeniki: eni za občinske volitve, drugi za volitve v nar. skupščino, oblastne in srezke skupščine. V občinski volilni imenik se vpišejo oni, ki že eno leto bivajo v občini; v volilni imenik za narodno, oblastno in srezko skupščino pa oni, ki so najmanj šest mesecev nastanjeni v občini.

Vsakdo ima (ne samo volilci) pravico volilni imenik pregledati, prepisati ali natisniti. Vsakdo ima tudi pravico, reklamirati, to je zahtevati popravek volilnega imenika ne samo zase, ampak tudi za druge: vrekamirati sebe in drugega in izrekamirati sebe ali drugega.

Reklamacije

ali popravke volilnega imenika lahko zahteva vsakdo ali pri županstvu, ali pri okrožnem sodišču. Pri županstvu lahko zahteva popravek pismeno ali ustmeno. Ustmeno reklamacijo vpiše županstvo v zapisnik. Pri okrožnem sodišču se lahko zahteva popravek samo pismeno. Pri obeh: pri županstvu in sodišču, se morajo reklamaciji priložiti dokazila. Kot dokazila morejo služiti samo polnoveljavne listine in sicer: 1. brezplačno potrdilo župnega urada, da je dotični dovršil 21. leto; 2. brezplačno potrdilo županstva (v mestu policije), da biva že čez šest mesecev (oziroma za občinsko volilno pravico čez eno leto) v občini. Ta potrdila se morajo dati tekom 24 ur. Na podlagi teh dveh listin se lahko reklamira.

Ako oni, ki reklamira, zahteva, da se mu izda o tem potrdilo, mora županstvo, oziroma okrožno sodišče, to takoj storiti.

Vsako reklamacijo v volilnem imeniku mora županstvo rešiti v petih dneh, bodisi da zahtevi ugod ali neugodi. Svojo rešitev vroči onemu, ki je zahteval popravek (reklamiral) takoj, ako se javi v petih dneh. Ako se tiče rešitev tudi koga drugega, jo izroči tudi temu službeno v petih dneh. Rešitev se vroči prizadeti osebi proti primernemu potrdilu ali (če ne zna pisati) pred dvema pričama. Ako prizadete osebe ni najti, se nabije rešitev na dom pred dvema pismenima pričama, ki se podpišeta na recept skupno z onim, ki je nabil rešitev na dom. Ako se ne ve niti za dom prizadete osebe, tako da se ji ne more vročiti rešitev, se nabije rešitev na občinsko hišo. Oni, ki se zavrnejo, ker reklamaciji niso priložili zgoraj omenjenih dokazil (potrdilo o starosti in bivanju v občini), smejo znova reklamirati in predložiti dokaze.

Ako županstvo v zgoraj omenjenem roku petih dni ne izda nobene rešitve o zahtevi popravka v volilnem imeniku, se smatra, da je zahtevniku popravek zahtevano odklonilo. Reklamant (zahtevnik) ima pravico, da se pritoži na okrožno sodišče. V tem primeru zahteva okrožno sodnja od županstva vse potrebne akte ter odloči po dokazih.

A ne le oni, ki zahteva popravek, temveč tudi tisti, ki se ga tiče popravek, ima pravico, da se v treh dneh od prejema rešitve pritoži na okrožno sodišče. Ako je županstvo zavrnilo reklamacijo onega, ki je zahteval popravek volilnega imenika, mora oni, ki se ga tiče ta zahteva, če hoče kaj izjaviti v svojo korist, to storiti županstvu v treh dneh od prejema rešitve. Pritožba na okrožno sodišče in izjava pri občinskem uradu se vroča županstvu usino ali pismeno. Pritožbe ali izjave vpišuje županstvo v zapisnik ter da vsakomur, ki zahteva, potrdilo, da in katerega dne se je pritožba ali izjava oddala županstvu.

Za zahtevo popravka volilnih imenikov (reklamacijo) se ne pobira nobena taksa niti za opravilo niti za akt niti za listine (dokazila, potrdila, spričevala od župnega urada ali županstva, policije itd.), pač pa se mora na njih označiti, v kakšen namen se izdajejo. Pristojna oblastva (župni urad, županstvo itd.) morajo izdati zahtevniku v 24 urah vse listine, ki se zahtevajo zaradi popravka volilnih imenikov.

Ob času volitev se smejo popravki zahtevati še 15 dni po razglasitvi ukaza o volitvah.

Na koga je treba pri reklamacijah posebno paziti? 1. Na tiste, ki tekom letošnjega leta izpolnijo 21. leto, te treba vrekamirati, ako jih župan še ni sam vpisal. 2. Na vojake, ki so letos odslužili ali bodo letos odslužili svoj rok; tudi te mora županstvo vpisati v volilni imenik!

To številko »Slovenskega Gospodarja« si shranite zaradi članka o volilnih imenikih!

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Radičevi poslanci, katerih poverilnice so že izročene skupščinskemu predsedstvu, pridejo najbrž že danes v parlament ter se bodo udeleževali tudi vseh tekočih razprav. O radikalnih nakanah se širijo najrazličnejše vesti. Gotovo je, da bi bilo Pašiču najljubše, če bi mu dvor dovolil razpustiti parlament ter potem razpisati nove volitve. To se pa ne bo zgodilo, ker zahteva dvor, da se predvsem reši v skupščini še invalidsko vprašanje.

Proračunske razprave v skupščini potekajo brez pravega zanimanja in ob pičli udeležbi, ker so vladni poslanci v skrbeh glede nastopa bloka na vednih sejah.

Napetost med Jugoslavijo in Bolgarijo je precej popustila. Naš poslanik v Sofiji je sprejel več sofijskih novinarjev ter izjavil, da so zadnji čas napeti odnosi med Jugoslavijo in Bolgarijo na potu zboljšanja, ker je bolgarska vlada ukrenila vse potrebno proti makedonskim organizacijam. Situacija je sedaj povoljna in ni nobenega razloga za vznemirjenje.

Po poročilu ministra za zunanje zadeve je bila podpisana trgovinska pogodba med našo državo in Japonijo, ki je bila sklenjena na Dunaju dne 16. novembra 1923.

V GRČIJI

se je izvršil pokret na levo. Republikanci so gospodarji položaja ter pripravljajo proglaš na narod, da je dinastija odpravljena ter je radi tega glasovanje glede vladavine nepotrebno. Venizelos je zopet odpotoval iz dežele. — Grčija je priznala sovjetsko Rusijo in z Italijo hoče zopet stopiti v dobre odnose.

NARODNE MANJŠINE V ITALIJI.

Slovenci in Nemci nastopajo pri volitvah z vezano kandidatsko listo, ki nosi za znamenje lipov list in planinko. Zastopstvo Slovencev je bilo pri predsedniku vlade in tem povodom piše tržaška »Edinost«: »Svoja zatrdila našima zastopnikom mora g. Mussolini provesti tudi v prakso, ker so zahtevane naše narodne manjšine najskromnejše, ker ne zahtevamo nič drugega, nego kar nam gre po naravnem in državnem pravu, ničesar, kar bi ne bilo v skladu s koristjo države. Ukrene naj, da se zacelijo rane, ki jih vsekala našemu ljudstvu dosedanja zgrešena manjšinska politika. Povrnite nam naše ljudsko šolstvo, ne ovirajte nadalje drugih naših kulturnih naprav, odprite zopet vrata oblastem našemu jeziku in zagotovite nam svobodo enakopravnih državljanov. Ne odrekamo se nadi, da se mora to spoznanje uveljaviti tudi v Rimu. Toliko ostajamo optimisti. Če pa bodoči dogodki pokažejo, da naš optimizem ni bil upravičen, bomo vedeli, kaj je naša dolžnost kot glasila naše jugoslovenske manjšine v Italiji.«

FRANCIJA.

Francoski frank silno pada in vlada si prizadeva z raznovrstnimi odredbami preprečiti špekulacije ter zopet popraviti valuto. Uspehov ni nobenih in mnogi se naglašajo, da je zboljšanje mogoče le z novo vlado in novo politiko.

PROSVETNA ZVEZA V MARIBORU.

Osnutki za predavanja, 3. številka osnutkov za predavanja je izgotovljena, prihodnje dni jo bomo razposlali. Poslali jo bomo skupno s 1. in 2. številko tudi vsem našim društvom, ki nam niso še poslali pristopne izjave. Osnutke je treba preštudirati in nekoliko razširiti in na ta način ima vsako društvo lepa in aktualna predavanja na razpolago. Prosimo, da izvršijo vsa društva ta predavanja čim prej skupno s Kmetško zvezo.

Pristopne izjave. Vsem izobraževalnim društvom lantinske skofije, ki niso dosedaj še poslali pristopnih izjav, smo že, oziroma bomo te dni poslali nove okrožnice s pristopnimi izjavami. Povdarjati smo že, da to ni nikakoli formalnost; to je prvi korak centrale k pozitivni društvene življenja. Predvsem pa hočemo na podlagi pristopnih izjav izvesti podrobno organizacijo naših društev v

zmislu poslovnika Prosvetnih zvez v Ljubljani in v Mariboru. Zato ponovno prosimo, da nam vsa društva, ki niso še tega storila, čimprej pošljejo pravilno izpolnjene pristopne izjave.

Poslovnik. Kakor nam je sporočila ljubljanska Prosvetna zveza, bo poslovnik do dne 20. t. m. postavljen, nato dobimo prvi odtisek v korekturo. Upamo, da bo poslovnik v doglednem času izgotovljen. Vsa naša društva, razven onih, ki so nam že to sporočila, prosimo, da nam javijo, koliko izvodov poslovnika želijo nabaviti. Želeti bi bilo, da bi imeli vsaj vsi glavni društveni odborniki po en izvod.

Olajšava pristojbin. Prošnjo za olajšavo prireditvenih pristojbin in taks smo vložili. Ko dobimo rešitev, upamo da ugodno, bomo takoj vsa naša društva obvestili v naši »Straži« in v »Slov. Gospodarju«. Zato dobro shranite potrdilo o sprejemu v Prosvetno zvezo.

Dekliške zveze celjskega okraja, t. j. iz župnij: Petrovče, Teharje, Vojnik, Frankolovo, Zalec, Galicija, Griže in Celje okolica, imajo v nedeljo, dne 16. marca, ob 3. uri popoldne, v vrtni dvorani hotela »Beli vol« ustanovni sestanek Okrajne DZ. Odbornice posameznih DZ, ne pozabite prinesiti s seboj: 1. Kratko pismeno poročilo o dosedanjem delovanju svoje DZ. 2. Na posebni poli napisan odbor svoje DZ. 3. Dosedanje poslovne knjige. Naj nobena odbornica DZ v zgoraj omenjenih župnijah ne izostane od tega, za razvoj Dekliških zvez velevažnega sestanka!

Dekliške zveze ptujskega okraja. V nedeljo, dne 23. marca, se vrši enak sestanek v Ptuj, v minoritskem samostanu za Dekliške zveze ptujskega okraja. Posamezne DZ še prejmejo tozadevne okrožnice.

Tajništvo Prosvetne zveze.

Naše prireditve.

Orlovski odsek v Slivnici pri Mariboru priredi na Jožefovo dne 19. t. m., ob treh popoldne, v Društvenem domu drugo telovadno akademijo. Na sporedu bodo telovadne, deklamacijske in pevske točke. Pri prireditvi sodeluje dijaški orkester iz Maribora. Vsi somišljeniki in prijatelji naše mladine pristrčno vabljeni ta dan v prijazno Slivnico!

»Naša kri« ljudsko igro od priljubljenega pisatelja Franc S. Finžgarja vprizori Celjska orlovska srenja v Celju dne 16. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma. Igra je lepa in zanimiva posebno, ker je vzeta iz domačega kmečkega življenja. V njej nam slika pisatelj razmere iz časa francoskih vojn, ki so bile silno podobne sedanjim. Kmete je trla vojna in draginja, fantje so morali iti daleč v tujino k vojakom; končno so se ljudje uprli in pognali Francoze iz dežele. K igri vabimo cenjeno občinstvo, posebno pa brate Orle in Orlice. Predprodaja vstopnic vsak delavnik dopoldan v Tajništvu SLS, hotel Beli vol. — Odbor.

Tudi pri nas napredujemo. Od Sv. Jurija na Pesnici poročajo: Se živimo. En dokaz za to je, da je naše Izobraževalno društvo letos imelo že dve lepi in dobro obiskani prireditvi. Prvič je poleg lepega petja uprizorilo žaloigro »Užitkarji«, drugič pa je bil 2. t. m. pri »pustnem smehu« na sporedu »Zamorec«, in pa posebno posrečena vesela igra o žalostni princezi »Joj prejeze«, ki je gledalci ne bodo kmalu pozabili. Da hočemo tudi še nadalje živeti, kaže tudi to, da smo se ta predpust pridno ženili in možili — mladi in starejši. Škoda samo, da se pri nas še nismo povzpeli tako visoko, kakor čitamo poročila že iz nekaterih krajev, da bi opustili čezmerno veseljačenje ob gostovanjih — zlasti po krčmah, ampak bi rajši tem več darovali za razne dobre namene: bodisi za domače zvonove ali za druge velike potrebe doma, širom domovine in drugod. Naj bi se izobraževalnemu društvu polagoma posrečilo, zbuditi zlasti pri odrasli mladini vedno več zanimanja za višje stvari in potrebe!

Tedenske novice.

ZUPANSKI TEČAJI

se vršijo

I. v nedeljo, dne 16. marca ob 9. uri popoldne v Celju (hotel Beli vol, vrtna dvorana) za okrajno glavarstvo Celje (sodni okraj Celje, Laško, Smarje, Vransko in Gornji grad) ter sodna okraja Rogatec in Soštanj.

II. v nedeljo, dne 23. marca ob 11. uri v Ljutomeru (okrajna posojilnica) za okrajno glavarstvo Ljutomer, (sodna okraja Ljutomer in Gor. Radgona).

Župani in odborniki! Udeležite se polnoštevniol Govorijo gg. uradniki-strokovnjaki, o vojaških zadevah pa podpolkovnik g. Jurkovič.

Županski tečaj v Ptuj v nedeljo dne 9. t. m. je vključ skrajno slabemu vremenu posetilo čez 50 udeležencev. Tečaj je otvoril gospod vladni komisar okrajnega zastopa M. Brenčič. Predsedoval je načelnik okr. Županske zveze g. Murek. Predavali so gg. dr. Mengušar o lastnem in prenešenem delokrogu občine, dr. Zavadlal o občinskem gospodarstvu in g. podpolkovnik Jurkovič o vojaških zadevah. Udeleženci so s pozornostjo in velikim zanimanjem sledili predavanjem in so se oglašali ob koncu z raznimi vprašanji. Izrekla se je tudi želja, da se potom merodajnih činiteljev izposluje, da županom ne bi trebalo ob vpoklicu rekrutov voditi istih k vojnemu okrogu, za to v Sloveniji in Hrvaški ni nobene potrebe. Tečaj, katerega je posetil tudi g. okrajni glavar dr. Pirkmajer in g. dr. Bratina, je zaključil z zahvalo gg. predavateljem g. komisar Brenčič in izrekel željo, da priredi Županska zveza še vnaprej